

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології
Кафедра іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та
слов'янської філології

Андрій КОВАЛЕНКО

«29» серпня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 19 ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Українська мова і література)**

освітньо-професійна програма

Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мова навчання

англійська

Погоджено науково-методичною комісією
факультету іноземної та слов'янської філології
«30» серпня 2024 р.

Голова

Громова Н. В., кандидат педагогічних наук,
доцент

Суми – 2024

Розробник:

Сидоренко О.Л. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри іноземних мов. Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри к.ф.н., доц. **Лариса КЛЮЧКО**

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	перший(бакалаврський)рівень вищої освіти	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2		2	
-		-	
й		й	
Семестр			
4-й		4-й	
Лекції			
-			
Практичні			
40	8		
Лабораторні			
-			
Самостійна робота			
48	80		
Консультації:			
2	2		
Вид контролю:			
залік	залік		
Загальна кількість годин – 90			

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Практична граматики англійської мови» як компонента «наскрізної» мовної підготовки майбутніх вчителів англійської мови бакалаврського рівня вищої освіти розрахована на другий рік навчання. Навчальна дисципліна має своїм кінцевим результатом підготовку висококваліфікованих вчителів англійської мови для школи (рівень базової середньої освіти), які вільно володіють цією мовою. Курс також зорієнтований на формування у студентів важливих життєвих навичок, вмінь та загальних компетентностей, які виходять за межі предмету, а саме: міжкультурна обізнаність, комунікативні навички та навички співробітництва й роботи в команді, навички ефективного використання часу, критичне мислення, вміння вирішувати проблеми й застосовувати знання в практичних ситуаціях, творчість, інноваційність, адаптація до нових ситуацій, вміння працювати з інформацією та медіа, використовувати інформаційні та комунікаційні технології, здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства та діяти на основі етичних міркувань, вміння вчитися і оволодівати сучасними знаннями

Мета вивчення курсу «Практична граматики англійської мови» полягає у формуванні комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної та професійної компетенції студентів, що відповідає рівню B2/ B2+, а також здатності поєднувати набуті знання та навчальний досвід й сформовані компетенції, світоглядні цінності й ставлення з активною самостійною навчальною та науково-дослідною діяльністю з метою підготовки їх до успішного виконання і вирішення майбутніх професійних завдань і проблем.

Робоча програма спрямована на реалізацію мети освітньої програми «Практична граматики англійської мови мови», яка полягає в формуванні особистості конкурентоспроможного фахівця – вчителя англійської мови та української мови і літератури, який володіє загальними та професійними компетентностями, достатніми

для успішної організації та реалізації освітнього процесу й виконання трудових функцій вчителя, класного керівника та керівника позаурочної діяльності учнів у закладі загальної середньої освіти.

Робоча програма базується на принципах:

- релевантності – орієнтована на сучасні вимоги суспільства і професійні потреби студентів;
- студентоцентрованість – орієнтована на студентоцентроване навчання, в якому студент є активним повноцінним учасником навчально-виховного процесу і відповідає за свій освітній і професійний розвиток;
 - розвиток особистості – створює можливості для особистісного та інтелектуального розвитку студента та реалізації його/її особистості;
- професійне вдосконалення – закладає умови для безперервного самостійного навчання та професійного вдосконалення студентів протягом життя;
- інтегративність – побудована на взаємозв'язку всіх її компонентів та взаємопов'язаності видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма) в освітньому процесі;
- комунікативна спрямованість освітнього процесу.

Основні цілі викладання дисципліни – практична, когнітивна, розвиваюча, освітня, професійна та виховна.

Практична ціль навчання дисципліни «Практична граматики англійської мови» полягає в оволодінні необхідними знаннями та формуванні комунікативної компетентності з англійської мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти) на рівні B2/ B2+, у формуванні вміння вдосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

Когнітивна ціль навчання полягає у розвитку когнітивних здібностей студентів, вміння критично мислити, розв'язувати проблеми, креативності, здатності до автономного навчання та навчання протягом життя а також пам'яті (слухової, зорової, оперативної та тривалої), уваги (довільної і мимовільної), логічного мислення, вольових якостей, пов'язаних з досягненням прогресу в навчальній діяльності.

Розвиваюча ціль полягає у формуванні у студентів позитивного ставлення до оволодіння мовою й культурою народу(ів), мова якого вивчається.

Освітня мета передбачає розвиток у студентів здатності до самооцінки, рефлексії, фідбеку щодо вмінь один одного та різних аспектів навчально-виховного процесу,

самовдосконалення та розвиток метакогнітивних стратегій навчання (планування, моніторинг, вдосконалення навчання).

Професійна ціль полягає у формуванні у студентів професійної компетенції шляхом ознайомлення їх з різними методами, прийомами, підходами й освітніми технологіями навчання англійської мови, залучення до розробки та виконання комунікативних та професійно-орієнтованих завдань, здатності взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, вміння використовувати практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в майбутній професійній діяльності в закладах середньої освіти

Виховна мета передбачає сприяння формування у студентів здатності реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області (середня освіта), її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя, вміння використовувати гуманістичний потенціал англійської мови та літератури для формування свого власного духовного світу та духовного світу юного покоління громадян України в майбутній професійній діяльності.

Методи навчання

проблемно-пошукові, дослідницькі, проєктні, інтерактивні, самонавчання, практичні методи навчання (вправи, практичні та дослідні роботи).

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо- професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК 6. Здатність грамотно використовувати державну мову у професійній діяльності, чітко й аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати іноземну мову для одержання й оцінювання інформації в галузі професійної діяльності; здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства зі збереженням національної культурної ідентичності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-

професійною програмою **інтегральної компетентності, а саме: ІК**. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Навчання спрямоване на комплексну реалізацію практичної, когнітивно-освітньої, професійної та виховної мети, а саме:

- *практична мета*: формування у студентів комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної, професійно-педагогічної компетентностей; подальша автоматизація фонетичних, граматичних та лексичних навичок та розвиток умінь усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо);

- *когнітивно-освітня мета*: розширення філологічного та професійного кругозору засобами мови, розвиток умінь логічного та аналітичного мислення, аналізу, самооцінки, вміння самостійно працювати з фаховою, довідковою і науковою літературою;

- *професійна мета*: формування у студентів професійно-педагогічної компетентності шляхом виконання усних та письмових професійно-орієнтованих завдань;

- *виховна мета*: формування гуманістичного, демократичного та загальнокультурного світогляду, патріотичної свідомості громадянина України, виховання поваги до загальнолюдських цінностей.

Предметні(фахові) компетентності спеціальності:

ПК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів у створенні зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності в умовах реалізації концепції Нова українська школа

ПК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

ПК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі в Новій українській школі.

ПК 13. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; здатність до навчання впродовж життя: визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо), дотримуючись принципів професійної етики; здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Практична граматики англійської мови» доцільне після оволодіння здобувачами вищої освіти програмою курсу з англійської мови для ЗЗСО та успішного проходження рейтингового оцінювання після складання тесту ЗНО з англійської мови.

Навчальна дисципліна «Практична граматики англійської мови» доповнює такі навчальні дисципліни, як: «Англійська мова», «Фонетика англійської мови», «Історія та культура України», «Психологія», «Інформаційно-комунікативні технології», «Вікова фізіологія та здоров'я дитини», «Фізичне виховання».

У поєднанні з іншими теоретичними та практичними курсами, передбаченими навчальним планом, «Практична граматики англійської мови» забезпечує всебічну підготовку вчителя англійської мови, закладає основу для подальшого професійно зорієнтованого вдосконалення володіння цією мовою.

Формуючи професійну компетенцію студентів шляхом ознайомлення їх із різними методами та прийомами професійно орієнтованих завдань, навчальна дисципліна «Практична граматики англійської мови» також має безпосередній зв'язок із курсами «Англійська мова», «Методика навчання англійської мови», «Фонетика англійської мови».

3. Результати навчання за дисципліною:

ПРЗ 2. Знати й розуміти основні лінії шкільного курсу української мови та літератури, англійської мови

ПРЗ 7. Знати інформаційно-цифрові технології для супроводу освітнього процесу, вміти їх використовувати в освітньому процесі.

ПРЗ 9. Знати сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРК 3. Здатність до ефективної комунікації в процесі навчання української мови і літератури, англійської мови, спілкування з професійних питань усно та письмово.

ПРА 3. Здатність продовжувати навчання протягом життя зі значним ступенем автономії.

4. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль						Разом	Сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2				
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 2.1	T 2.2	T 2.3		
Поточний контроль (аудиторна робота)						60	100
30			30				
Контроль самостійної (позааудиторної) роботи						20	
10			10				
Підсумкова контрольна робота - 20						20	

Поточний контроль						Разом	Сума
РОЗДІЛ 3			РОЗДІЛ 4				
T 3.1	T 3.2	T 3.3	T 4.1	T 4.2	T 4.3		
Поточний контроль (аудиторна робота)						60	100
30			30				
Контроль самостійної (позааудиторної) роботи						20	
10			10				
Підсумкова контрольна робота - 20						20	

4.1 Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів. Поточний контроль у межах одного розділу складається з таких компонентів:

- 30 балів: оцінювання навчальних досягнень на практичних заняттях;
- 10 балів: контроль самостійної роботи

В кінці кожного семестру передбачено написання підсумком контрольної роботи, яка дає можливість набрати *максимум 20 балів*.

4.1.1 Критерії оцінювання навчальних досягнень на практичних заняттях

Оцінювання навчальних досягнень на практичних заняттях враховує відвідання усіх занять упродовж семестру.

Максимальна кількість 30 балів за поточний контроль (аудиторну роботу) в межах одного розділу розраховується як сума оцінок за усне та письмове мовлення. Кількість балів за усне мовлення (15 балів) розраховується як середнє арифметичне оцінок, отриманих студентами на заняттях .

4.1.1 Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Самостійна робота передбачає виконання самостійних практичних завдань за темами розділів. Максимальна кількість балів за розділ – 10 балів.

Види самостійної роботи

- 1 Підготовка до практичних занять.
- 2 Підготовка до контрольних робіт.
- 3 Робота зі словниками, аудіо- та відеоматеріалами.

Критерії оцінювання самостійних практичних завдань.

9-10 балів: Завдання повністю виконані без будь яких помилок. Практично відсутні помилки лексичного і граматичного характеру.

7-8 бали: Завдання повністю виконані але з незначними помилками. 5-6 бали: Завдання виконані не повністю і з помилками.

3-4 балів: Завдання виконані не повністю і зі значними помилками.

1-2 бал: Завдання виконані із суттєвими помилками.

0 балів: Завдання не виконані.

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені цією робочою програмою.

5.Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики результатів навчання під час підсумкового контролю є семестрові контрольні роботи, які містять тестові завдання різних типів (з вибірковими відповідями, з вільно конструйованими відповідями, з відповідями змішаного характеру) для перевірки рівня сформованості видів мовленнєвої діяльності.

6.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Тема 1. Загальні відомості про артиклі. Основні значення означеного та неозначеного артиклів. Вживання артиклів з іменниками з описовим та обмежувальними означеннями.

Тема 2.Безособові форми дієслова (загальна характеристика).

Тема 3. Інфінітив, дієслівні та іменникові властивості інфінітива.

Тема 4. Герундій. Дієслівні та іменникові властивості

Тема 5. Дієприкметник. Дієслівні та прикметникові (прислівникові) властивості.

Тема 6. Категорія стану дієслова. Пасивний стан дієслова.

Тема 7. Особливості утворення та основні випадки вживання пасивного стану.

Тема 8. Відмінності у вживанні активного та пасивного стану.

Тема 9. Правила узгодження часів.

Тема 10 Перетворення прямої мови у непряму в реченнях.

Тема 11. Основні помилки у вживанні непрямої мови.

Тема 12.Конструкції з дієприкметником. Об'єктний дієприкметниковий комплекс.

8. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна форма					
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лаб.	Конс.		Самост.р	Лекції	Практ.	Лаб.	Конс.
Розділ 1.											
Тема 1.1. Загальні відомості про артиклі.	7		3			4	7		2		6
Тема 1.2. Безособові форми дієслова (загальна характеристика)	7		3			4	7				8
Тема 1.3. Інфінітив, дієслівні та іменникові властивості інфінітива	7		3			4	7				6
Розділ 2.											
Тема 2.1. Герундій. Дієслівні іменникові властивості та	8		4			4	8		2		6
Тема 2.2. Дієприкметник.	7		3			4	7				8
Тема 2.3. Категорія стану дієслова. Пасивний стан дієслова.	8		4			4	8				6
Розділ 3.											

Тема 3.1. Особливості утворення та основні випадки вживання пасивного стану.	7		3			4	7		2			8
Тема 3.2. Відмінності у вживанні активного та пасивного стану.	8		4			4	8					6
Тема 3.3. Правила узгодження часів.	7		3			4	7					6
Розділ 4.												
Тема 4.1. Перетворення прямої мови у непряму в реченнях.	7		3			4	7			2		6
Тема 4.2. Основні помилки у вживанні непрямої мови.	7		3			4	7					8
Тема 4.3. Конструкції з дієприкметником.	8		4			4	8					6
Усього годин	90		40		2	48	90			8	2	80

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
3			
/			

п			
1	<i>Тема 1.1. Загальні відомості про артиклі. Основні значення означеного та неозначеного артиклів. Вживання артиклів з іменниками з описовим та обмежувальними означеннями.</i>	3	2
2	<i>Тема 1.2. Безособові форми дієслова (загальна характеристика).</i>	3	
3	<i>Тема 1.3. Інфінітив, дієслівні та іменникові властивості інфінітива.</i>	3	
4	<i>Тема 2.1.Герундій. Дієслівні та іменникові властивості</i>	4	2
5	<i>Тема 2.2. Дієприкметник. Дієслівні та прикметникові (прислівникові) властивості</i>	3	
6	<i>Тема 2.3.Категорія стану дієслова. Пасивний стан дієслова.</i>	4	
7	<i>Тема 3.1.Особливості утворення та основні випадки вживання пасивного стану.</i>	3	2
8	<i>Тема 3.2 Відмінності у вживанні активного та пасивного стану.</i>	4	
9	<i>Тема 3.3. Правила узгодження часів.</i>	3	
10	<i>Тема 4.1. Перетворення прямої мови у непряму в реченнях.</i>	3	
11	<i>Тема 4.2. Основні помилки у вживанні непрямої мови.</i>	3	
12	<i>Тема 4.3. Конструкції з дієприкметником. Об'єктний дієприкметниковий комплекс.</i>	4	
<i>Разом</i>		40	8

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. A way to Success: English for University Students. Year 1 (Student's Book) / Н.В. Тучина, І.В. Жарковська, Н.О. Зайцева та ін. – Харків: Фоліо, 2019. – 337 с.

- 2.Коваленко С.М., Коробова Ю.В. та ін. Getting started: English for Freshmen. Навч. посібник з практичного курсу англ. мови для студентів ЗВО. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. 144 с.
3. Murphy R. English Grammar in Use. – Cambridge University Press, 2012. – 380 p.
- 4.Foley M., Hall D. My GrammarLab. Intermediate B1/B2. Pearson Education Limited, 2012. 400 p.

Допоміжні

1. Azar В. S., Hagen Stacy A. Understanding and Using English Grammar. 5-th ed. NY: Pearson Education, 2017. 492 p.
 2. Wallwork A. Top 50 Grammar Mistakes. How to Avoid Them. Springer, 2018. 176 p.
 3. Yule G. Oxford Practice Grammar. Advanced. Oxford: OUP, 2020. 280 p.
- 4.Коваленко С.М., Чикалова М.М. Enjoy listening English dialogues. Вдосконалюємо уміння аудіювання у діалогічному мовленні (на матеріалі англійської мови): Навчальний посібник для студентів 1-го курсу спеціальностей «Англійська мова та друга іноземна мова» денної та заочної форм навчання вищих навчальних закладів.– Суми, 2019. – 123с.

Інформаційні ресурси

1. Матеріали веб-сайту <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish>
2. Матеріали веб-сайту <http://www.usingenglish.com>
3. Матеріали веб-сайту <https://www.ted.com/>
4. Матеріали веб-сайту <http://www.headsupenglish.com/>
- 5.Навчальний портал <http://www.mygrammarlab.com/>
- 6.Навчальний портал/відео підкасти www.pearsonlongman.com/speakout
- 7.Інтерактивний словник <http://www.merriam-webster.com/dictionary/accept>
- 8.Словник із інтерактивними завданнями <http://dictionary.reference.com/>
- 9.On-line пошук тлумачення слів та фраз <http://www.onelook.com/>
- 10.Орфографічна гра <http://www.spellingbee.com/>
- 11.Відео, аудіо та новини www.bbc.com
- 12.Відео, аудіо та новини www.cnn.com

9.Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Підручники та навчальні посібники (перелік у п. 8 чинної програми).
2. Онлайн-ресурси для дистанційного навчання: готові інтерактивні дошки (offline and online):
 - a) <https://wordwall.net/community>
 - b) https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_language
 - c) <https://learningapps.org/index.php?category=3>
3. Онлайн-ресурси для дистанційного навчання: інтерактивні інструменти для індивідуальної та групової роботи:
 - a) Padlet (collaborative work)
 - b) Polleverywhere
4. Технічне обладнання для прослуховування та перегляду програмного матеріалу.

